

Lunds universitet
Statsvetenskapliga institutionen

FKVA22
HT17
Handledare: Roxanna Sjöstedt

Skillnader hos autonomier som faktor för våld i självständighetsrörelser

En komparativ analys av Katalonien och Baskien

Leo Arnér och Linn Boberg

Lunds universitet
Statsvetenskapliga institutionen

FKVA22
HT17
Handledare: Roxanna Sjöstedt

Abstract

Katalonien och Baskien blev egna autonomier efter hundratals år av kamp, det skedde i samband med Spaniens demokratisering 1978, då Francisco Francos 36 åriga diktatur upphörde i samband med hans bortgång 1975. Denna studie har undersökt och analyserat de båda regionerna utifrån teorier om territoriell, icke-territoriell samt kulturell och ekonomisk autonomi för att se varför Baskien men inte Katalonien upplevt närvaro av våld under respektive självständighetsrörelse, vilka skett på senare delen av 1900-talet och fram tills idag. Denna studie har visat att stadgarna för de politiska möjligheterna hos de två autonomierna skiljer sig åt, framförallt gällande autonomiernas ekonomiska möjligheter, där Baskien är ensam om att kunna hantera sin egen ekonomi i stor utsträckning, då framförallt gällande regleringen av skatter. Studien finner inga konkreta resultat, men i analysen framställs en hypotes om att Baskiens självständighetsrörelse haft närvaro av våld på grund av att deras större politiska möjligheter. Dessa möjligheter skulle för Baskien kunna tänkas ha skapat en känsla av att självständighet känts som ett närmre, mer realistiskt mål i jämförelse med Katalonien som varit mer begränsade i sin autonoma politik, och att Baskien därmed sett våld som ett medel som kan helga målet.

Nyckelord: Autonomy, Violence, Catalonia, Basque Country, Spain, Independence

Antal ord:

Innehållsförteckning

1. Introduktion	1
1.1 Bakgrund	1
1.2 Syfte och frågeställning	2
2. Teori	3
2.1 Tidigare forskning	3
2.2 Stateless Nations	4
2.3 Teoretiskt ramverk	4
TABELL 1 – faktorer för och element i autonomier	6
3. Metod	8
3.1 Forskningsdesign	8
3.2 Val av fall och tidsperiod	8
3.3 Operationalisering av variabler	9
3.4 Validitet och reliabilitet	10
4. Fallstudier	11
4.1 Baskien	11
4.1.1 Självstyre	11
4.1.2 Närvaro av våld	12
4.2 Katalonien	13
4.2.1 Självstyre	13
4.2.2 Frånvaro från våld	15
5. Resultat	16
TABELL 2 – faktorer för och element i autonomier, resultat	16
6. Analys	18
6.1 Historiskt hemland och lingvistik	18

6.2 Kultur	19
6.3 Ekonomisk autonomi	20
7. Diskussion	21
7.1 Större politiska möjligheter som faktor för våld?	21
7.2 Diskussion kring studiens styrkor och svagheter	22
8. Sammanfattning	24
9. Referenslista	25

1. Introduktion

Våld mellan olika folkgrupper har förekommit så länge som människor funnits. Våldet kan handla om allt från revirstrider, maktkamper, tros motsatser, till missförstånd och mycket annat. Allt eftersom samhällets komplexitet ökat torde också anledningar till våld blivit mer och mer komplicerade. I vissa fall kan våld inom till synes fredliga samhällen vara svårt att förstå. Ett gott exempel på långvarigt våld inom ett till ytan sett tryggt och säkert samhälle är det som med viss regelbundenhet blossat upp i Baskien, där skälet till våldet inte varit helt lätt att förstå. Särskilt svårförståeligt kan det te sig i jämförelse med en förhållandevis fredlig historia i Katalonien, vilket är en annan autonom region i samma stat, Spanien. Denna studie diskuterar likheter och skillnader mellan Katalonien och Baskiens autonomi i syfte att förstå möjliga faktorer till det våld som varit närvarande i Baskien men inte i Katalonien, under respektive självständighetsrörelse.

1.1 Bakgrund

Bakom den vackra fasaden av det semesterparadis som Spanien ofta förknippas med, finns ett flertal uråldriga kulturella spänningar. Två av de mest framstående av dessa är de självständighetsrörelser som i vågor har utkämpats i regionerna Katalonien och Baskien. Kataloniens självständighetsrörelse har historiskt präglats av relativt lite våld, men när en folkomröstning för självständighet hölls den 1 oktober 2017 slogs den ned med hårda krafter av den spanska staten. "Det värsta polisvåldet mot väljare i EU:s historia" menade katalanska organisationer (BBC 2017), "fake news" lät svaret från den spanska regeringen (Telegraph 2017). De flesta politiska ledarna i Europa höll sig på sin kant för att undvika att blanda sig in i ett annat EU-lands inre angelägenheter, men ett par politiker gick ändå ut och fördömde våldet. En av de starkaste reaktionerna kom inifrån Spanien, från den mer historiskt våldsamt självständighetssträvande spanska region Baskien. Där regionens tidigare ledare Juan Jose Ibarretxe, gick ut och fördömde Spaniens svar på den katalanska självständighetsrörelsen, "*Spaniens svar på Kataloniens demokratiska och fredliga krav är vidriga, absolut pinsamma*" (SVT 2017). Dock var det staten som var våldsutövare, och denna studie har ämnat undersöka

varför självständighetsrörelserna tagit till våld. Vilket varit fallet om man ser på Baskien. I Baskien finns nämligen en lång historia om hur de länge sökt att bli en självständig stat, och det har varit en bergochdalbana av tilltagande våld och följande vapenvilor. Baskiens självständighetsrörelse kan sammanfattas genom hur Vieytez och Kallonen uttrycker Baskiens kamp, *“The concept and delimitation of the Basque Country is not a peaceful one.”* (Vieytez, Kallonen 2002, s.547). Med det som bakgrund vill denna studie jämföra Katalonien och Baskien vad gäller typ av autonomi i relation till förekomst av politiskt relaterat våld, utfört av de som söker självständighet.

1.2 Syfte och frågeställning

Syftet med följande studie är således att empiriskt studera hur självständighetsrörelsen skilt sig mellan Katalonien och Baskien efter Francos försvinnande från makten i och med hans död 1975(Nationalencyklopedin 2018). Studien vill specifikt undersöka varför våldet varit närvarande i Baskien men inte i Katalonien, vilket blir särskilt intressant då det i detta fall handlar om två autonoma regioner som är belägna i samma stat. Studien undersöker graden av våld genom att analysera självstyret hos de båda regionerna, för att därmed se om det finns skillnader som kan förklara varför graden av våld i självständighetsrörelserna skilt sig åt. Syfte med studien är att bidra till forskningsfältet som ser till dels dessa två specifika fall, men även till fältet som ser till närvaron av våld i självständighetsrörelser i allmänhet. Frågeställning för denna studie är därför följande:

Har det funnits skillnader i det regionala självstyret hos autonomierna som förklarar varför våld varit närvarande i Baskien men inte i Kataloniens självständighetsrörelse?

Denna studie har inte funnit några konkreta resultat och kan således inte med säkerhet svara på frågeställningen. Dock finner man i analysen en hypotes om att större politiska möjligheter för en autonomi kan vara en faktor för närvaro av våld i en självständighetsrörelse.

2. Teori

2.1 Tidigare forskning

En nation kan definieras som ett område vars befolkning delar historiska, religiösa, språkliga och/eller kulturella band (Chouinard 2016, s. 54). Efter den Westfaliska freden 1648 lades grunden till det som är dagens nationalstater. Medlemsantalet i FN, världens centrala mellanstatliga organisation, visar på att nationalstater fortfarande ses som normen inom det internationella samfundet. Men antalet medlemsstater i FN, 193 stycken, kan ge en skev bild av det egentliga antalet nationer i världen. Det finns många olika åsikter om det egentliga antalet nationer i världen, men utifrån de flesta källor beräknas antalet variera mellan 3 000 och 6 000 stycken. Med den ökade förståelsen för det multinationella samhällena som finns idag har det bedrivits extensiv forskning om statslösa nationer, det vill säga internationellt icke suveräna nationer som ligger inom en annan erkänt suverän stats territorium. Det finns gedigen forskning gällande Katalonien och Baskien, studierna på dessa två autonoma regioner har framför allt haft ett mer specifikt fokus på nationalism, identitet och ideologi (Chouinard 2016, s. 54-58; Elias, Mees 2017; Olivieri 2014; Snell 2009).

Det har också bedrivits mycket forskning om självständighetsrörelser i allmänhet. Tidigare forskning har bland annat tagit upp icke våldsamma metoder i kampen om förändring i Kosovo-Albanien, Palestina och Östtimor. Icke-våldsamma självständighetsrörelser har också dykt upp i modern forskning som ser på nya tolkningar av anarkiska strategier med icke-våldsam karaktär. Vidare har forskningsfältet om självständighetsrörelser också sett till huruvida det är effektivast att använda sig av våld eller icke-våldsamma metoder och under vilka omständigheter. Det finns även en uppsjö av enfallsstudier på självständighetsrörelser, där Nordirland och till exempel The Good Friday Agreement är ett av de mest studerade fallen (Maguire 2014; Paulí 2015; Ross 1995; Stephan 2005; Summers Ross 2005).

Det finns således mycket forskning på området denna studiens hör till, dock är det få studier som sett till formen av självstyre, och framför allt saknas det studier som jämför Katalonien och Baskiens självstyre i relation till närvaro och frånvaro av våld i självständighetsrörelserna. Där

denna studiens författare i skrivande stund inte känner till ett enda exempel. Det är denna vetenskapliga lucka som denna studie ämnar undersöka.

2.2 Stateless Nations

Som ovan nämnts har mycket av den tidigare komparativa forskningen tittat på nationalism, ideologi och identitet. Dessa är faktorer som är svåra att undvika i en studie av de två autonoma regionerna, då mycket av självständighetsrörelsernas syfte har handlat om att skydda just dessa. Fokusen i denna studie har dock legat på att se huruvida det går att finna om närvaro av våld kan bero på skillnader i typen av autonomi som regionerna har. För att undersöka detta har studien utgått ifrån Stéphanie Chouinards - doktorand i statsvetenskap - teoretiska sammanställningar av tre sorters autonomier: territoriell autonomi, icke-territoriell autonomi, samt kulturell autonomi (2016, s.59). Valet av denna teori gjordes dels för att den utgår ifrån statslösa nationer, vilket både Katalonien och Baskien definieras som, och dels för att den presenterar ett tydligt teoretiskt ramverk som möjliggjort en analys av skillnaderna i självstyret regionerna emellan. Denna teori har kompletterats med mer djuplodande tankar kring sub-nationer av Michael Keatings, och med tankar kring ekonomisk autonomi (Keatings 2012, s. 9-12; Uranga, Etxebarria 2000, s. 523).

Territoriell autonomi

Den territoriella autonomin syftar till en nationell minoritet som finns i en erkänd suverän stat. Minoriteten skall dessutom vara knuten till ett visst område innanför denna stats gränser, där minoriteten har sitt historiska hemland. De allra flesta minoriteter föredrar en territoriell autonomi inom staten då det ses som en fördel för att kunna vidga sina politiska möjligheter. Staten i sig är vanligtvis mer negativt inställd till denna typ av autonomi, då det för staten kan upplevas som att de har mindre kontroll över autonomin. Vidare kan man göra skillnad på om det finns ett symmetriskt eller asymmetriskt förhållande mellan de olika autonomierna och staten. Den asymmetriska autonomin innebär att olika förutsättningar gäller för olika autonoma regioner, gentemot varandra och gentemot staten. Denna asymmetri är ofta det som kan komma att skapa spänningar mellan autonomier och mellan autonomier och staten, då de som är i

asymmetriskt underläge kan söka efter samma rättigheter som de som har en överlägsen position i det asymmetriska förhållandet har (Chouinard 2016, s.59-61).

Icke-territoriell autonomi

Den icke-territoriella autonomin ser istället till de nationer som inte har ett historiskt hemland att bygga sin nation runt. Istället kan de vara utspridda i en eller flera stater och söker en autonomi som skyddar rättigheter baserat på individen i sig istället för vilket territorium denne befinner sig på (Chouinard 2016, s. 61-62).

Kulturell autonomi

De två ovan nämnda typerna av autonomier bygger på politiska faktorer. Den kulturella autonomin å sin sida ser till en grupp människor som söker skydda sina möjligheter att reproducera sig själva som en grupp. Den kulturella autonomin tar upp tre faktorer. Den första faktorn ser på den *ideologiska legitimiteten*, alltså hur staten behandlar minoriteter och till vilken utsträckning de ger dem legitimitet samt vilken status de ges. Den andra faktorn innebär *institutionell fullständighet*, hanteringen av sociala och kulturella institutioner som skapar möjligheter och begränsningar för minoriteter. Den tredje faktorn handlar om *social approximering*, det som krävs för att minoriteterna skall kunna överföra språk och kultur till kommande generationer (Chouinard 2016, s.63).

Michael Keating talar om hur man måste se på den territoriella autonomin utifrån post-suveränitet, alltså att suveräniteten inte är ett ting som staten har äganderätt över, utan att det är människorna i en nation som utgör den. Vidare talar han för hur den juridiska förståelsen för suveränitet måste lyftas fram framför den statsvetenskapliga som utgör den allmänna förståelsen idag. Till sist menar han att den struktur av transnationella institutioner som man ser idag skapar politiska begränsningar för de sub-nationer som idag söker göra anspråk på en normativ terräng som skiljer sig från den staten håller (Keatings 2012, s. 9-13).

För att ge teorin ytterligare en dimension kommer den även att se till decentraliseringen av ekonomin inom de spanska autonomierna. I Konstitutionen från 1978 tydliggörs att "The common legal system" och "System of Historical Privileges" möjliggör för en autonomi att själva hantera skattefrågor (Uranga, Etxebarria 2000, s. 523).

2.3 Teoretiskt ramverk

Utifrån The Stateless Nation, Michael Keatings teoretiska antaganden, samt de ekonomiska faktorer i autonoma styren som beskrivits ovan kommer ett antal faktorer presenteras för att synliggöra och analysera skillnader i Kataloniens och Baskiens olika självstyren. De faktorer denna studie har valt att lyfta fram sammanfattas i tabellen nedan. Där faktorerna går i linje med teorierna som presenterats ovan, viss modifikation av definitionerna har varit nödvändigt för analysprocessen. I tabell 1 presenteras faktorer och den definition som används i denna studiens analys.

TABELL 1 – faktorer för och element i autonomier

		KATALONIEN		BASKIEN	
FAKTORER	DEFINITION	JA	NEJ	JA	NEJ
Historiskt hemland	Autonomin har ett specifikt historiskt, territoriellt hemland.				
Lingvistik	Autonomin är sammanhållen kring ett, för nationen, specifikt och eget språk.				
Kultur	Autonomin är centrerad kring en kultur som har historiskt starka rötter.				
Asymmetrisk autonomi	Ett asymmetriskt förhållande gällande politiska möjligheter i relation med staten.				

Ideologisk legitimitet	Staten ger autonomierna och dess befolkning legitimitet att föra vidare sin egen kultur.				
Institutionell fullständighet	Genom kulturella och sociala institutioner skapar staten möjligheter för autonomierna att föra vidare sin egen kultur.				
Möjlighet till social approximering	Möjlighet för autonomierna att föra vidare språk och kultur till kommande generationer.				
Transnationella institutioner	Möjlighet för autonomierna att själva agera i frågor rörande internationella samarbeten.				
Ekonomisk autonomi	Autonomin har i stor utsträckning möjlighet att hantera regionens egen ekonomi.				

(Tabellen 1: Chouinard 2016; Keatings 2012; Uranga, Etxebarria 2000)

3. Metod

3.1 Forskningsdesign

Denna studie är gjord som en komparativ tvåfallsstudie, där det gjorts en systematisk datainsamling av både primär och sekundär data. Det empiriska materialet och den data som har använts har bestått av både artiklar, rapporter, tidningsartiklar, spanska konstitutionen, de regionala stadgorna om autonomi, tilläggsprotokoll samt nyhetssändningar via television och radio.

3.2 Val av fall och tidsperiod

Studien har undersökt regionerna Katalonien och Baskien i Spanien. Motiveringen till att det är just dessa två fall som undersöks beror framför allt på att det är två regioner inom samma stat där man sett tydliga skillnader i användandet av våld under respektive självständighetsrörelse. Det gör att studien fått ett säkrare resultat då studien inte behövt ta hänsyn till skillnader mellan stater som hyser autonomi vilket inneburit att man skalat bort en faktor som kan påverka hur närvaron av våld utspelar sig olika beroende på typ av autonomi. Dessa två fall har passat väl in i studien för att visa på problematiken och samtidigt kunna söka svar på den tidigare nämnda kunskapsluckan. Dessutom har det varit särskilt intressant att se på Katalonien då det är ett fall som är aktuellt idag, samt att den baskiska konflikten skapat stor uppmärksamhet internationellt i närmare ett halvt sekel.

Då Baskien är uppdelad i flera olika regioner och provinser bör det förtydligas vad denna studie definierar som Baskien. Först och främst är det den spanska delen av Baskien som varit av intresse för studien. Vidare är Baskien indelad i två autonomier, dels är det Basque Autonomous Community (BAC), vilket omfattar de tre provinserna Bizkaia, Gipuzkoa och Alava, och dels är det autonomin Navarra. Båda regionerna förklarades som autonomier genom 1979 års erkännande av det baskiska landet. Det skedde genom det spanska parlamentets Act on Autonomy vilket klargjorde vilka autonomier som gällde efter demokratiseringen på slutet av 70-

talet. Då det är samma regler som gäller för både BAC och Navarra, samt att självständighetsrörelsen och våldet varit aktivt i båda regionerna, definierar denna studie båda regionerna som Baskien (Coleman 2013, s. 94; Vieyetz, Kallonen 2002, s.247-249; Uranga, Etxebarria 2000, s.521).

Tidsperioden som är aktuell för denna studie är från år 1978, då Spaniens nya konstitution skrevs och fram till år 2017. Mer specifikt är det 1990-talet och framåt som varit av särskilt intresse då det är då de största självständighetsrörelserna skett i de båda regionerna (Elias, Mees 2017, s. 131-132). För operationaliseringen av intensitet i självständighetsrörelsen har studien utgått ifrån den, i respektive region, största folkomröstning eller valrörelse som skett i relation till självständighetsrörelsen. Och för tidsperioden har studien sett på den period om 5 år som föregått respektive folkomröstningen och valet. I Baskien är det således perioden från 1994 till 1999, då det fanns ett signifikant ökat stöd för ETAs politiska organisering Batasuna i de kommunala och regionala valen 1999, som är av intresse (Coleman 2013, s.). För Katalonien är det perioden från år 2012 till 2017 som är relevant, då de genomförde en folkomröstning för självständighet den 1 oktober 2017 (SVT 2018).

3.3 Operationalisering av variabler

Beroende variabel

Den beroende variabel som denna studie har undersökts är *våld*. Vilket utgår ifrån Neumanns definition av terrorism, “[T]he deliberate creation of fear, usually through the use (or threat of use) of symbolic acts of violence, to influence the political behavior of a target group.” (Neumann 2012, s. 8). För att det skall fånga bredden i denna studie har Neumanns definition rekonstruerats till *våld mot staten och myndighetsutövare, av icke-statliga aktörer för att få igenom sin politiska vilja*. För att operationalisera begreppet ser denna studie på staten och myndighetsutövare som polis, militär, offentliga personer, offentliga platser, statliga institutioner och byggnader. För operationalisering av våldet omfattas incidenter som innebär någon av indikatorerna terroristdåd, minst 10 skadade alternativt om minst en person mist livet.

Oberoende variabel

Den oberoende variabel är *skillnader i självstyret*, vilken artikelförfattarna använder för att söka svar på om det kan förklara varför våld varit närvarande i Baskien men inte i Kataloniens självständighetsrörelse. I det tidigare avsnittet presenteras det teoretiska ramverk och där definieras och operationaliseras också de faktorer som studien använder för att se på skillnaderna i självstyret mellan de två regionerna.

3.4 Validitet och reliabilitet

På grund av de begränsade ekonomiska resurserna och tidsbegränsningen kan validiteten i denna studie inte uppskattas, då det kan finnas andra faktorer som är kausala för den beroende variabeln. Även om studien baseras på tillförlitliga källor för att mäta graden av våld är det svårt att säkerställa det exakta antalet våldsdåd som skett i en konflikt då det dels inte alltid går att veta om motiven bakom våldsdåd är direkt relaterade till självständighetsrörelsen, samt att man kan missa strukturellt våld eller indirekt våld som är konsekvenser av konflikten. Dolt, ej rapporterat våld är av naturliga orsaker också svårt att uppskatta, bedöma och analysera inom ramarna för denna studie. För framtida studier med mindre begränsade resurser skulle reliabiliteten för denna studie kunna stärkas ytterligare med t.ex. intervjuer, fältstudier och ytterligare fördjupning i det empiriska materialet. När det gäller den oberoende variabeln är både validiteten och reliabiliteten hög i denna studie då studien har gjort en direkt jämförelse mellan olika primärkällor i det här fallet främst den spanska konstitutionen och de två stadgorna om autonomi.

4. Fallstudier

4.1 Baskien

Baskien är en av de äldsta kulturerna i Europa, och är det enda kvarvarande området som fortfarande har ett pre-indoeuropeiskt språk. Regionen som fall i litteraturen undersöks och talas ofta om ur ett etno-nationalistiskt perspektiv. Det är ofta som det nationalistiska partiet Partido Nacio Vasco (PNV) nämns i relation till Baskien. Vidare är terrororganisationen Euskadi ta Askatasuna (ETA) en av de mest väldokumenterade grupperna från Baskien, organisationens namn står för ”Baskerlandet och friheten”, vilka sedan 1959 sökt att återförening Baskien som område, samt tryckt på fullständig självständighet. Mellan 1965 och 2011 använde sig ETA av väpnade kampanjer för att få igenom sin vilja (Elias, Mees 2017, s.130-131; Murua 2017, s.93; Nationalencyklopedin 2017; Olivieri 2014, s.1613). Av tidigare presenterade anledningar har perioden 1994 till 1999 valts som fokus period för denna studie.

4.1.1 Självstyre

Baskiens rätt till autonomi skiljer sig från övriga spanska autonomier. Medan de övriga autonomiernas rättigheter begränsas under VIII titeln i Spanska konstitutionen, utreds Baskiens rättigheter i det första tilläggsprotokollet till konstitutionen. I tilläggsprotokollet kan man utvärdera hur Baskien, som ett historiskt fueros - det vill säga foralrätten, en medeltida juridisk term för autonomier - tilldelas vissa historiska rättigheter. En av de rättigheterna samt det faktum att autonomin regleras i tilläggsprotokollet innebär att det inte finns någon stadgad asymmetrisk autonomisk begränsning för Baskien i relation till spanska staten utan de har snarare en politisk makt som sträcker sig längre än för övriga autonomier (Vieytez, Kallonen 2002, s.258-259; Snell 2009, s. 43). Baskien är således inte heller en federation, utan bör snarare ses som en decentraliserad del av den spanska staten. Dock kan det interna parlamentariska systemet i Baskien ses som en federation, där alla provinser i regionen har ett fast antal platser i parlamentet, oavsett befolkningsstorleken. Presidenten blir vald av en församling och står

ansvarig inför denna. Presidenten är vidare den som nominerar övriga poster i regeringen (Vieytez, Kallonen 2002, s.257-259).

I Baskien går cirka 60 % av skatteintäkterna till utbildning och sjukvård. Att Baskien kan ha en såpass omfattande utbildningsplan för de unga är även av stort strategiskt intresse, då det för vidare den lingvistiska traditionen och skapar grund för att kunna förespråka en självständig stat. Baskiska är det officiella språket som talas inom regionen och de flesta lär sig både spanska och baskiska under sin skolgång då de båda språken officiellt har erkänts. Men även om baskiskan är ett erkänt officiellt språk ser den sociolingvistiska verkligheten annorlunda ut, då det är få inom den offentliga sektorn som tar hänsyn till detta och ignorerar inkludering av språket i statliga institutioner och myndigheter som är belägna i Baskien (Uranga, Etxebarria 2000, s. 524-525; Vieytez, Kallonen 2002, s. 254-255,264).

Baskien är den enda regionen i Spanien som har rättigheterna att hantera sina egna skatter. Att de har rätt att hantera sina skatter själva sker i enlighet med "The common legal system" och "System of Historical Privileges". De upprättades 1980 och utgör kraven för de ekonomiska rättigheter som Baskien är ensamma om att uppfylla. Decentraliseringen av ekonomin tillåter således Baskien att själva bestämma i alla typer av skattefrågor, dock är inte import och export inkluderat i rättigheterna då det skulle göra ett för stort intrång på den statliga, territoriella suveräniteten (Uranga, Etxebarria 2000, s. 523).

Ytterligare en unik aspekt av Baskiens självstyre ligger i deras höga grad av autonomi gällande planering av teknologisk och industriell utveckling. För en ekonomisk utveckling har Baskien lagt en stor del av sin budget på kommunikation, som urban metro, höghastighetståg, vägarbeten för territoriell sammanhållning och flygplatser. Vidare har de även satsat på den kulturella infrastrukturen med bland annat museer och konstgallerier (Uranga, Etxebarria 2000, s.526-528). Baskien skiljer sig således från övriga autonoma regioner i Spanien. Med en fiskal självständighet och med möjligheter att själva planera teknologiska, kulturella och industriella infrastrukturprojekt (Uranga, Etxebarria 2000, s.533).

4.1.2 Närvaro av våld

Baskien härjades av våld under nästan ett halvt århundrade, för denna studie är perioden mellan 1994-1999 av intresse och vad som kommer följa här är några utdrag av de våldsamma händelser som skedde under denna period. Det har skett flertalet kidnappningar och framför allt försök till, men även fullt utförda lönnmord av högt uppsatta officiella personer i partierna som stått i opposition till Batasuna. 1997 kidnappade och mördade ETA ett kommunalt statsråd. ETA utförde flera lönnmordsförsök på King Juan Carlos I med det tredje, och kanske mest omtalade 1998. 1997 dömdes 23 politiker från Batasuna till fängelse för att varit i samröre ETA, vilka sågs som en terroristorganisation (Coleman 2013, s. 95-96). Under senare delen av året 1998 inleddes en stabilare, om än tillfällig vapenvila. Detta innebar inte att Batasuna och ETA släppte kampen för bli en egen stat. Samtidigt som de ingick i vapenvilan hade Batasuna sitt genom tiderna största stöd av befolkningen, vilket också syntes i valresultaten från regionalvalen 1999 då de ökade kraftigt i popularitet. Dock undgick inte Baskien våldsattacker under den 14 månader långa vapenvilan. Grupper utan koppling till ETA, men som delade deras tankar om Baskien som självständig stat, fortsatte att attackera de oppositionella politikerna med flera bombattacker under våren 1999 (Coleman 2013, 96-97).

4.2 Katalonien

Katalonien är en av de rikaste regionerna i Spanien och har redan sedan tidigt 1000-tal känt av en kulturell enhetlighet kring regionen och det katalanska språket. Dessutom var det först på 1400-talet som Katalonien började förenigen med Spanien, och fram till 1800-talet var det en till stor del fredlig sammanslutning. Det var först på 1800-talet när regionen integrerades ytterligare med Spanien som de första självständighetsrörelserna tog fart i området. Dock lyckades inte nationalismen få lika bra fäste i Katalonien som i Baskien, och foralrätten tycktes inte heller etablera sig i regionen (Snell 2009, s. 43). När Spanien blev en republik 1931 gavs Katalonien utbredd autonomi, vilken dock avskaffades mellan 1939 och 1975 under Francos styre (BBC region profile 2017; Nationalencyklopedin 2018).

4.2.1 Självstyre

I det demokratiska Spanien som växte fram efter Francos död fick Katalonien återigen en viss grad av autonomi. Under 70-80-talet återställdes det katalanska parlamentet 'Generalitat', den regionala poliskåren Mossos d'Esquadra samt katalanska som officiellt språk jämsides spanska, allt med godkännandet från den spanska staten i och med den nya konstitutionen (Boylan 2015, s. 763; Statute of autonomy art. 3:1-3). Det av Spanien godkända självstyret som Katalonien besitter är formulerad i '1979 Statute of autonomy'. Stadgan utgår ifrån erkännandet av Katalonien som en kollektiv identitet och nationalitet som förenats med Spanien i solidaritet med statens enhetlighet. Katalonien har exklusiv makt över allt kultur betingat i regionen, till exempel arkeologiska utgrävningar, arkitektur och museum. De har även politisk makt att kunna bestämma över all stadsplanering, infrastruktur, sjukvård, turism och liknande politik som infaller inom Kataloniens gränser (Statute of autonomy art. Preamble, 1:1, 9:4-6, 9:9, 11-12, 14-15). När det gäller ekonomin och specifikt skattepolitiken är Kataloniens självbestämmande begränsat. Katalonien är ansvarig för att planera huvuddelen av den ekonomiska aktiviteten inom regionen (Statute of autonomy art. 12:1a), men regionen som är Spaniens fjärde rikaste är förpliktigade till att betala in alla skatteintäkter till den spanska staten som sedan fördelar pengarna, vilket medfört att Katalonien får mindre tillbaka i relation till vad de betalar. Katalonien står för cirka 16-20% av Spaniens BNP, och får cirka 14% av detta åter in i regionen. (Boylan 2015, s. 782; Vieyetz, Kallonen 2002, s. 263). Det är även den spanska staten som bestämmer över det monetära systemet, det vill säga valuta och liknande. (Spanska Konstitutionen art. 149:1:11). Trots det regionala självbestämmandet inom alla dessa områden, har i slutändan den spanska staten rätten att ta till alla nödvändiga åtgärder om någon av autonomierna, som hör till det spanska territoriet, skulle trotsa den spanska lagen eller hota Spaniens allmänna intressen (Spanska Konstitutionen: art. 155).

En stor bakomliggande faktor till den växande självständighetsrörelsen var resultatet av en folkomröstning 2006 som ledde till att det katalanska parlamentet gjorde förändringar i sin författning. De nya ändringarna ämnade ge Katalonien en större autonomi, främst över skattepolitiken där samma system som i Baskien var modellen. Den modifierade författningen ogiltigförklarades snabbt i spansk domstol, vilket ledde till en än mer försämrad relation mellan styrena i Katalonien och Madrid (Boylan 2015, s. 137).

2010 fick självständighetsrörelsen återigen ett uppsving till följd av den ekonomiska krisen i relation med att den spanska konstitutionella domstolen tidigare satt in begränsningar för Kataloniens rätt till självstyre (BBC region profile 2017). Denna ekonomiskt ansträngda period, både för Spanien och Katalonien, tydliggjorde den orättvisa som många katalaner känner över skillnaderna mellan de olika regionernas autonomi. Från den spanska statens sida, har risken med att acceptera Kataloniens utökade självbestämmanderätt varit att det kan smitta av sig till andra regioner i landet, vilket skulle medföra svårigheter för Spanien att förbli en enhetlig stat (Boylan 2015, s. 782).

4.2.2 Frånvaro från våld

Trots att Katalonien var hårt förtryckt under Francoregimen, främst när det gällde den katalanska identiteten och självbestämmandet, har det katalanska våldet varit begränsat under den perioden och framåt, våldet har dessutom varit dåligt organiserat när det väl tagit sig i uttryck (Snell 2009, s. 36). Denna studie begränsar sig dock till att undersöka graden av våld i självständighetsrörelsen under 2010-talet. Detta beror på att rörelsen har intensifierats under perioden, bland annat genom att katalanerna röstade fram en koalition till det regionala parlamentet vilka är de största förespråkarna för att Katalonien skulle bli en självständig stat. Valresultatet resulterade senare i att parlamentet röstade för en folkomröstning för katalanskt självstyre, vilken senare genomfördes den 1 oktober 2017 (SVT 2018).

Denna studie har inte hittat några belägg för att våld har använts från den katalansk-vänliga sidan under självständighetsrörelsen, däremot utbröt demonstrationer med våldsamma inslag under folkomröstningen. Dock har rapporter från den icke-statliga organisationen Human Rights Watch redogjort för att våldet inte skall ha kommit från den katalanska självständighetsrörelsens sida. Organisationen riktade istället kritik mot den spanska staten för att ha använt oproportionerligt våld mot civila för att stoppa folkomröstningen, trots att den i sig förvisso bröt mot spansk lag och att den tidigare nämnda art. 155 i den spanska konstitutionen gav staten rätt att intervensera (Human Rights Watch 2017).

5. Resultat

Enligt den empiri som redogjorts för ovan kan man utifrån det teoretiska ramverket som presenterats förstå hur Baskien i sin autonomi har stora möjligheter att påverka sitt självstyre. Även Katalonien har stora möjligheter att påverka de flesta frågor som rör regionen. Både Baskien och Katalonien är måna om att bibehålla sin kultur, sitt språk och sitt hemland rent territoriellt, men sedan finns det framför allt två faktorer som är särskilt intressanta att se på där Baskien skiljer sig markant från Katalonien. Den första faktorn är att Baskien inte står i asymmetri gentemot spanska staten, då det inte är stadgat i spanska konstitutionen. Deras rättigheter till självstyre konstitueras istället i det första tilläggsprotokollet till konstitutionen, vilket ger dem större politiska möjligheter än övriga autonomier. Den andra faktorn är deras ekonomiska frihet, att kunna hantera sina egna skatter i stor utsträckning. Tabell 2 nedan visar på dessa skillnader och efter den följer en mer djuplodande komparativ analys av var och en av faktorerna samt en diskussion.

TABELL 2 – faktorer för och element i autonomier, resultat

		BASKIEN		KATALONIEN	
FAKTORER	DEFINITION	JA	NEJ	JA	NEJ
Historiskt hemland	Autonomin har ett specifikt historiskt, territoriellt hemland.	X		X	
Lingvistik	Autonomin är sammanhållen kring ett, för nationen, specifikt och eget språk.	X		X	
Kultur	Autonomin är centrerad kring en kultur som har historiskt starka rötter.	X		X	

Asymmetrisk autonomi	Ett asymmetriskt förhållande gällande politiska möjligheter i relation med staten.		X	X	
Ideologisk legitimitet	Staten ger autonomierna och dess befolkning legitimitet att föra vidare sin egen kultur.	X		X	
Institutionell fullständighet	Genom kulturella och sociala institutioner skapar staten möjligheter för autonomierna att föra vidare sin egen kultur.	X		X	
Möjlighet till social approximering	Möjlighet för autonomierna att föra vidare språk och kultur till kommande generationer.	X		X	
Transnationella institutioner	Möjlighet för autonomierna att själva agera i frågor rörande internationella samarbeten.		X		X
Ekonomisk autonomi	Autonomin har i stor utsträckning möjlighet att hantera regionens egen ekonomi.	X			X

(Tabellen 2: Chouinard 2016; Keatings 2012; Uranga, Etxebarria 2000)

6. Analys

6.1 Historiskt hemland och lingvistik

Både Katalonien och Baskien har en lång historia av enhetlighet i respektive autonomiernas territorium, och har fått sina *historiska hemland* erkända som autonoma regioner i den spanska konstitutionen. Skillnader i ålder och historiska system innebär att de två autonomiernas möjligheter och rättigheter regleras på olika ställen i den Spanska konstitutionen och dess tilläggsprotokoll. Det faktum att Baskien är äldre än Katalonien och historiskt haft ett system av *fueros* har varit en grundläggande faktor för det som senare påverkade vilken slags autonomi de fick i Spaniens demokratisering under slutet av 1970-talet. Denna skillnad i reglering har gett Baskien större politiska möjligheter än Katalonien. Denna skillnad blir också tydlig när man ser till faktorn *asymmetrisk autonomi*, där är Kataloniens relation till den spanska staten är asymmetrisk medan Baskien inte står i samma asymmetri. Baskiens autonomi behandlas enskilt i den spanska konstitutionen och är mer utformad som en decentraliserad del av Spanien, medan Katalonien faller under samma stadgar som resten av landets regioner och har därmed större skyldigheter gentemot den spanska staten. Enligt art. 155 i den spanska konstitutionen har dock staten rätt att intervensera i alla landets autonomier, inklusive både Katalonien och Baskien, ifall deras regionala styren av vilken anledning som helst hotar Spaniens säkerhet eller intressen. Med tanke på Spaniens suveränitet har varken Baskien eller Katalonien rätt till att arbeta med *transnationella institutioner*, då det direkt skulle innebära att den Spanska statens suveränitet ifrågasätts.

Lingvistik har en väldigt central roll både i Baskien och i Katalonien. Både baskiska och katalanska räknas som officiella språk jämte spanskan i de båda autonomierna. Dock kommer språken från olika språkfamiljer där katalanskan är mer lik spanskan medan baskiskan kommer från den indoeuropeiska språkstammen. De båda språken har emellertid förtryckts, framförallt historiskt men även till viss grad i modern tid. Baskien har idag goda ekonomiska möjligheter att utbilda barn och unga redan från tidig skolålder i baskiska, men möts ändå av det största sociolingvistiska motståndet.

6.2 Kultur

Kultur är en viktig aspekt både för den baskiska och katalanska autonomin, de båda regionerna har en långt tillbakagående historia av stark kulturell karaktär. I Baskien blir det särskilt tydligt då de som region är en av de äldsta kulturerna i Europa. För Katalonien tydliggörs det genom deras enhetlig som region, vilken uppstod redan på 1000-talet. När det kommer till kulturellt relaterade möjligheter och rättigheter för autonomierna efter demokratiseringen är det faktorerna ideologisk legitimitet, institutionell fullständighet och möjlighet till social approximering som är av intresse för denna studie.

Gällande den *ideologiska legitimiteten* kan man både i Katalonien och i Baskien se hur staten ger de båda autonomierna möjlighet att föra vidare sin egen kultur. I Katalonien sker det genom den VIII titeln i konstitutionen, samt 1979 års "statute of autonomy", där det tydliggörs hur Katalonien har exklusiv makt över allt kultur betingat i regionen, vilket man kan förstå som en möjlighet för katalanerna att föra vidare sin kultur till kommande generationer. I Baskien utrönas de kulturellt kopplade rättigheterna istället i det första tilläggsprotokollet till konstitutionen, vilket ger Baskien rätt att själva styra över allt som rör kulturen inom regionen. Gällande denna faktor finns således en relativ symmetri mellan de två regionerna.

Även när man ser till *institutionell fullständighet*, vilken är nära kopplad till föregående faktor, förstår man hur både Katalonien och Baskiens möjlighet att föra vidare kulturen mellan generationer är goda, då de båda regionerna har stora möjligheter att utforma sina egna kulturella och sociala institutioner.

Möjlighet till social approximering innebär till viss del en skillnad mellan autonomierna. Ser man till det kulturella elementet av denna faktor finns ingen direkt skillnad mellan Katalonien och Baskien, dock har denna studie funnit skillnader när det gäller möjligheten att föra vidare språket, också nära kopplat till faktorn lingvistik som analyserats ovan. För som nämnts ovan har både katalanskan och baskiskan officiellt erkänts av den spanska staten. Dock har man i Baskien kunnat se hur den offentliga sektorn vägrat att inkorporera baskiskan som ett arbetsmässigt språkbruk. Denna ovilja från de spansk-vänliga tjänstemännen skulle kunna förstås som ett kränkande mot de erkända baskiska rättigheterna, vilket också kan tänkas förhindra möjligheten för autonomin att föra vidare sitt språk till kommande generationer. Med denna negligering av

det baskiska språket skulle det således kunna antas att det även finns ett något större förakt mot den spanska staten hos den Baskiska befolkningen än hos katalanerna, men detta är en högst spekulativ analys.

6.3 Ekonomisk autonomi

Till sist är det faktorn som behandlar den *ekonomiska autonomi*, vilken innebär autonomiernas möjligheter att hantera regionens egen ekonomi. Det är denna faktor som visat på störst skillnader mellan det baskiska och katalanska självstyret, då Baskien är ensam autonomi i Spanien med rättigheter att hantera sin egen ekonomi. Som nämnts ovan har denna rätt att hantera sina egna skatter sprungit ifrån att regionen är den enda som uppfyller kraven för “The common legal system” och “System of Historical Privileges”, vilket kan förstås i relation till den foralrätt som Baskien är ensamma om att hålla. Denna ekonomiska autonomi innebär att Baskien har större politiska möjligheter än andra spanska autonomier, där ibland Katalonien.

7. Diskussion

7.1 Större politiska möjligheter som faktor för våld?

Utifrån det teoretiska ramverket denna studie använt sig av har det framkommit av de faktorer som jämförts, en förståelse för att Baskien i större utsträckning har mer långtgående politiska möjligheter än Katalonien. Av analysen framkommer hur det framförallt är de ekonomiska möjligheterna som skiljer sig mellan de två autonomiernas möjlighet att utöva en självständig politik. Ytterligare en faktor som på ett framträdande vis skiljer sig mellan Baskien och Katalonien är att Katalonien har en uttryckt asymmetrisk ställning gentemot spanska staten, medan Baskiens relation med den spanska staten är betydligt mer symmetrisk.

Även möjligheterna till att föra vidare språket till kommande generationer har visat sig innebära skillnader mellan de två autonomierna. Denna studie har således inte funnit en enskild faktor som förklarar varför Baskien, men inte Katalonien, upplevt närvaro av våld när självständighetsrörelserna varit som mest intensiva. Dock kan man utifrån en sammanslagning av de differentierande faktorerna förstå hur Baskien har större politiska möjligheter, och med det kan man se ett samband mellan närvaro av våld och större politisk möjligheter hos en autonomi.

Denna studie kommer därför fram till en hypotes som essentiellt handlar om hur den baskiska självständighetsrörelsen med sina större politiska möjligheter kände av hur självständigheten var inom räckhåll, och därav såg våld som en möjlig metod för att avgöra kampen och öka chanserna till att bryta sig loss från Spanien. Katalonien å andra sidan, som har mer begränsade politiska möjligheter, skulle på motsvarande sätt se hur våld inte skulle innebära ett avgörande i kampen om självständighet och att de därav valt att undvika våldet.

Mot bakgrund av ovanstående resonemang önskar denna studie således framföra följande hypoteser kring faktorer som bidrar till våld inom regioner med en önskan om att den egna autonomin skall bryta sig loss till en självständig stat.

Faktorer som kan bidra till ökad risk för våld inom autonoma regioner:

- Stora politiska möjligheter inom autonomin

- Stora möjligheter till ekonomisk autonomi

Ytterligare en tanke som denna studie uppbringar är vilken roll fueros har för våldet. För det är Baskiens historiska foralrättsliga system som har gett dem de rättigheter de har idag, framförallt gällande den ekonomiska autonomin. Och med de hypoteser som lagts fram ovan kan man tänka sig att det är den långt tillbaka gående historien som påverkat varför Baskien haft närvaro av våld under självständighetsrörelsen, medan Katalonien inte upplevt samma våld. Det skulle därför kunna vara av intresse att i framtida forskning göra en djupare analys av Spaniens historia gällande fueros för att undersöka våldet som varit närvarande i Baskien. Likadant skulle det kunna vara av intresse att undersöka Katalonien och deras historiska koppling till fueros. Varför fick det fäste i den ena regionen men inte den andra, och kan man dra några kopplingar mellan det och våldets närvaro i samtiden?

7.2 Diskussion kring studiens styrkor och svagheter

Studiens främsta styrka är det analysverktyg som använts för att se på skillnader mellan autonomierna. Med dess tydliga struktur har den funnit betydande skillnader i de politiska möjligheterna som Katalonien och Baskien har som autonomi. Studien har utifrån de skillnaderna den funnit kommit fram till hypoteser som skulle kunna vara av värde för framtida forskning att undersöka vidare. En annan styrka denna studie har är att det tidigare inte gjorts någon liknande studie med samma frågeställning, varken när det gäller dessa två fall specifikt men även i större allmänhet när det gäller typ av självstyre som faktor för våld i självständighetsrörelser.

Till studiens svagheter hör bland annat valet av tidsperiod. Då det skiljer 13 år mellan det tidigare fallets slutdatum och första fallets startdatum kan det finnas omständigheter i omvärlden som kan ha påverkat varför Katalonien inte påverkats av närvaron av våld på samma sätt eller i den höga grad som Baskien har gjort. En större studie skulle ha kunnat överväga att titta på perioden från 1978 och fram till idag, men på grund av denna studies tids- och resursbegränsningar fanns inte möjlighet till detta. Därav gjordes de avgränsningar som var nödvändiga för detta avseende. En ytterligare svaghet som denna studie bär på är att den inte tar

hänsyn till tidigare, väl studerade områden så som kultur, nationalism och ideologi, vilka kan vara en del av den egentliga orsaken bakom våldet. Av detta kan man finna att det finns ett behov av en heltäckande studie som tar hänsyn till såväl autonomi som övriga orsaker till våld. Av detta framgår att validiteten inte går att säkerställa utan att ovan nämnda heltäckande studie genomförs.

8. Sammanfattning

Utifrån det material som studien undersökt, och med det teoretiska ramverk som redogjorts för ovan har frågeställningen för denna studie kunnat besvaras till viss del. Det analytiska verktyget som använts har visat på att det finns betydande skillnader mellan de båda autonomiernas möjlighet att genomföra en självständig politik. Av resultatet följer att det finns goda grunder för ett par hypotetiska antaganden, att större politiska möjligheter har ett samband med närvaro av våld i självständighetsrörelser. Dock kommer det krävas vidare forskning på ämnet för att kunna klargöra huruvida typen av självständighet påverkar varför våld är närvarande i ett visst fall men inte ett annat. Artikelförfattarna hoppas att denna studie som med fokus på typ av självstyre som faktor för våld ska ge en ny ingång till forskningsfältet som behandlar framför allt självständighetsrörelser, men även separatism, kamp för starkare autonomi inom en stat och studier av enskilda autonomier.

9. Referenslista

BBC 2017. “*Catalonia: Did voters face worst police violence ever seen in the EU?*”. [elektronisk]
<http://www.bbc.com/news/world-europe-41677911>. Hämtdatum: 2017-12-12.

Boylan, Brandon M. 2015. “In pursuit of independence: the political economy of Catalonia’s secessionist movement” *Nations and Nationalism*, vol. 21, nr. 4, s. 761-785.

Chouinard, Stéphanie 2016. “Stateless nations” i Cordell Karl - Wolff Stefan (red.), *The Routledge Handbook of Ethnic Conflict*, 2 uppl. New York: Routledge, s. 54-66.

Coleman, Youngblood Denise 2013. *Appendix: The Basques*. Utgivare: CountryWatch
[Elektronisk]
<http://eds.b.ebscohost.com.ludwig.lub.lu.se/eds/pdfviewer/pdfviewer?vid=0&sid=b0ae8e9d-b03b-452f-9b32-2cfaa22ffe78%40sessionmgr103>. Hämtdatum: 2017-12-13

Elias, Anwen - Mees, Ludger 2017. “Between accommodation and secession: Explaining the shifting territorial goals of nationalist parties in the Basque Country and Catalonia”, *Revista d'Estudis Autonòmics i Federals*, nr. 25, s. 129-165.

Human Rights Watch 2017. *Spain: Police Used Excessive Force in Catalonia: Hold Independent Investigation into Violence During Referendum*. [Elektronisk]
<https://www.hrw.org/news/2017/10/12/spain-police-used-excessive-force-catalonia>. Hämtdatum: 2017-12-19.

Keating, Micheal 2012. "Rethinking Sovereignty. independence-lite, devolutionmax and national Accomodation", *Revista d'Estudis Autonòmics i Federals*, nr. 16, s. 9-29.

Maguire, Amy 2014. "Self-Determination, Justice and a "Peace Process": Irish Nationalism, the Contemporary Colonial Experience, and the Good Friday Agreement", *Seattle Journal for Social Justice*, vol. 13, nr. 1, s. 537-582.

Murua, Imanol 2017. "No more bullets for ETA: the loss of internal support as a key factor in the end of the Basque group's campaign", *Critical Studies on Terrorism*, vol. 10, nr. 1, s.93-114.

Nationalencyklopedin, 2017. *Uppslagsverket*. [Elektronisk].

<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/eta>. Hämtdatum: 2017-12-12

Nationalencyklopedin, 2018. *Uppslagsverket*. [Elektronisk].

<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/francisco-franco>. Hämtdatum: 2018-01-07.

Neumann, Peter R. 2012. *Old & New Terrorism*. Cambridge: Polity Press.

Olivieri, Victor M. 2014. "Sub-state nationalism in Spain: primers and triggers of identity politics in Catalonia and the Basque Country", *Ethnic And Racial Studies*, vol. 38, nr. 9, s.1610-1626.

Paulí, Benjamin J. 2015. "Pacifism, Nonviolence, and the Reinvention of Anarchist Tactics in twentieth century", *Journal for the study of radicalism*, vol. 9, nr. 1, s. 61-94.

Ross, Jeffrey Ian 1995. "The Rise And Fall of Québécois Separatist Terrorism: A Qualitative Application of Factors From Two Models", *Studies in Conflict and Terrorism*, vol. 18, s. 285-297.

Snell, Brandon Charles 2009. *The Origin of Ethno/National Separist Terrorism: a Cross-National Analysis of the Background Conditions of Terrorist Campaigns*. [Elektronisk] https://etd.ohiolink.edu/rws_etd/document/get/wright1244481182/inline. Hämtdatum: 2017-12-11.

Stephan, J. Maria 2005. *WAR WITHOUT VIOLENCE: THE POTENTIAL AND PITFALLS OF NONVIOLENT STRUGGLE IN THREE SELF-DETERMINATION MOVEMENTS*. [Elektronisk] <http://eds.b.ebscohost.com.ludwig.lub.lu.se/eds/pdfviewer/pdfviewer?vid=14&sid=f4861cae-f569-4add-ae1a-38eb001fc2ff%40sessionmgr101>. Hämtdatum: 2017-12-27.

Summers Ross, Susan 2005. *The Strategic Choice between violent and non-violent action for change*. [Elektronisk] <http://eds.b.ebscohost.com.ludwig.lub.lu.se/eds/pdfviewer/pdfviewer?vid=12&sid=f4861cae-f569-4add-ae1a-38eb001fc2ff%40sessionmgr101>. Hämtdatum: 2017-12-28.

SVT 2017. *Politiska ledare fördömer våldet*. [elektronisk] <https://www.svt.se/nyheter/utrikes/framtradande-politiska-ledare-fordomer-valdet>. Hämtdatum: 2017-12-13.

SVT 2018. [Elektronisk] *Detta har hänt: Folkomröstningen i Katalonien*. <https://www.svt.se/nyheter/utrikes/detta-har-hant-folkomrostning-i-katalonien>. Hämtdatum: 2018-01-06

Telegraph 2017. *Spanish minister: police violence videos against Catalonia referendum supporters are 'fake news'*. [Elektronisk] <http://www.telegraph.co.uk/news/2017/10/22/spanish-minister-says-videos-police-violence-fake-news/>. hämtdatum: 2017-12-13.

Uranga, Mikel Gómez - Etxebarria, Goio 2000. "Panorama of the Basque Country and its Competence for Self-Government", *European Planning Studies*, vol. 8, nr. 4, s. 521-535.

Vieyitez, Eduardo J. Ruiz - Kallonen, Markko 2002. "Territorial Autonomy and European National Minorities: South Tyrol, the Basque Country and the Åland Islands" *European Yearbook of Minority Issues*, vol. 2, nr. 1, s.247-282.

Statute of autonomy, 2006. *Statute of Autonomy of Catalonia – Consolidated text*. [Elektronisk] <https://www.parlament.cat/document/cataleg/150259.pdf> Hämtdatum: 2017-12-14.

Spanska konstitutionen, 1978. *CONSTITUTION*. [Elektronisk] http://www.congreso.es/portal/page/portal/Congreso/Congreso/Hist_Normas/Norm/const_espa_texto_ingles_0.pdf. Hämtdatum: 2017-12-14.